

min Eneste, mit Smertensbarn, thi jeg føler, at jeg efter den ikke kan eller vil skrive mere.»

Heiberg gav hende imidlertid et opmuntrende svar, og bogen udkom, men anonym. Den var et modig indlæg for kvindens ret til at sætte sin personlige kærlighed op som grundlæggende i ægteskabet; den lyste dødsdommen over forældrenes herskende ret til at ofre sine døtre paa forsørgelsesgiftermaalts alter.

Den var et stridsskrift rettet mod samtidens snevre, spidsborgerlige opfatning af kvindens rettigheder i det hele. Derfor kom ogsaa denne roman til at indlede den langvarige kamp for kvindens frigjørelse, som senere har fulgt.

Bogen fik en velvillig modtagelse om end først eftertiden har forstaaet den fuldt og helt. Som man ved efterfulgtes den af mange andre skrifter, hvori Camilla Collett ved-

blir at stride for kvindeemancipationen, og for sociale reformer.

— »Ogsaa jeg maa ud at bjæffe, hver Gang der skrives eller gøres noget, som jeg fra mit Kvindesagsstandpunkt ikke kan billige,« siger hun i en avisartikel i slutten af 80aarene.

Og hun var den paapasselige vagthund, som tit lod sin røst høre lige til hendes sidste dage.

Camilla Colletts verker er vel kjendt inden de læsende kvindekrede.

Nu maa man ogsaa ta fat paa denne sidste bok, hvori stoffet for en stor del er hentet fra »min tause ven«, dagbogen, som hun har betroet saa mange av sine intimeste tanker og følelser.

Vi læser den med stor interesse. En fin sjæls inderste hjertekammer lukkes op, vi titter der ind i ærbødighed — og lukker bogen sagte igjen med en tak.

S. V.

Fra Rigsdagen.

Gifte selverhvervende Kvinders Skattepligt.

Under Behandlingen af Lovforslaget om Indkomst- og Formueskat til Staten udtalte baade Venstres og Socialdemokraternes Ordførere sig velvilligt om den Bestemmelse i § 8, hvorefter selverhvervende gift Kvinde faar Skattelettelse; senere tog et Medlem — Carl Hansen — ret bestemt Afstand fra denne §, ikke alene fordi han mente, den brød Lovens Hovedprincip, men ogsaa fordi, han var bange for Følgerne.

Nu havde man f. Eks. ofte det Forhold, at Lærerinderne var gifte Kvinder; var nu f. Eks. baade Mand og Hustru Lærere, kom man op paa en Indtægt af ca. 4000 Kr., saa mente Taleren, det var urimeligt at give Skattelettelse — endelig kunde denne § ikke virke retfærdigt.

»Thi hvor mange Virksomheder er der ikke, hvor Konen ikke alene udfører Husmodergerningen, men udfører en meget væsentlig Del af det Arbejde, som bringer For-

retningen til at bestaa. Tænk paa alle de smaa Hjem ude i Landet, de mindre Landbrug, ja, for Resten højt op, hvor Konens Arbejde i Virkeligheden er af den Natur, at det bringer en meget stor Del af Indkomsten til Veje ved det, der spares i Driftsudgifter. Den Indtægt, hun paa den Maade erhverver, kan ikke fradrages.

Noget ganske lignende er der i Erhverv i Byerne med Forretninger, der kan passes af Mand og Hustru i Forening, men hvor, hvis Hustruen ikke var, Manden vilde være nødt til at holde Hjælp. I alle disse Tilfælde forøger den Indkomst, Hustruen tilvejebringer, den fælles Indkomst.

Det er af ganske samme Natur som det, ved hvilket man tillader Fradrag, naar det blot kan godtgøres, at det er selvstændig Virksomhed.»

Taleren fraraadede at opretholde Bestemmelsen, i hvert Tilfælde ønskede *han* den *begrænset*.